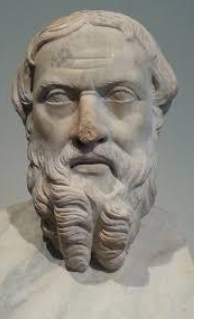

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ

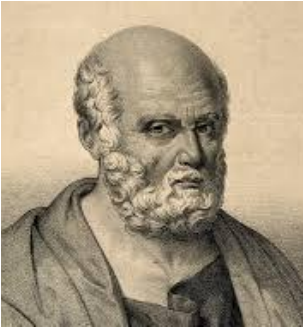

İSG'NİN KRONOLOJİK GELİŞME SÜRECİ

(M.Ö. 484-420)

- İş sağlığı ve iş güvenliği kavramlarıyla ilgili bilinen ilk yazılı kaynaklar ; Antik Yunan düşünür *Herodot*'a kadar dayandırılmaktadır.
- *Herodot*, ilk kez çalışanların veriminin artması için çalışanların **yüksek enerji taşıyan besinlerle beslenmesi** gerekliliğini vurgulamıştır.

(M.Ö. 460-377)

- Benzer şekilde, çalışanların yaptıkları işlerden zarar görebileceklerine dair bir takım değerlendirmeler de *Hipokrat* tarafından dile getirilmiştir.
- *Hipokrat* **ilk defa kurşun maddesinin zehirleyici etkilerinden** söz etmiştir.

23-79

➤ *Büyük Plinius* ise; çalışma ortamı içerisinde yer alan **tehlikeli tozlara karşı korunmanın sağlanabilmesi amacıyla** çalışanların başlarına maske yerine kullanılmak üzere **torba geçirmeleri** gerekliliğini ifade etmiştir.

➤ *Juvenal* ise; çalışanların ayaklarında oluşan varis oluşumuna ve demircilerde görülen göz hastalıklarına yönelik olarak tespitlerde bulunmuştur.

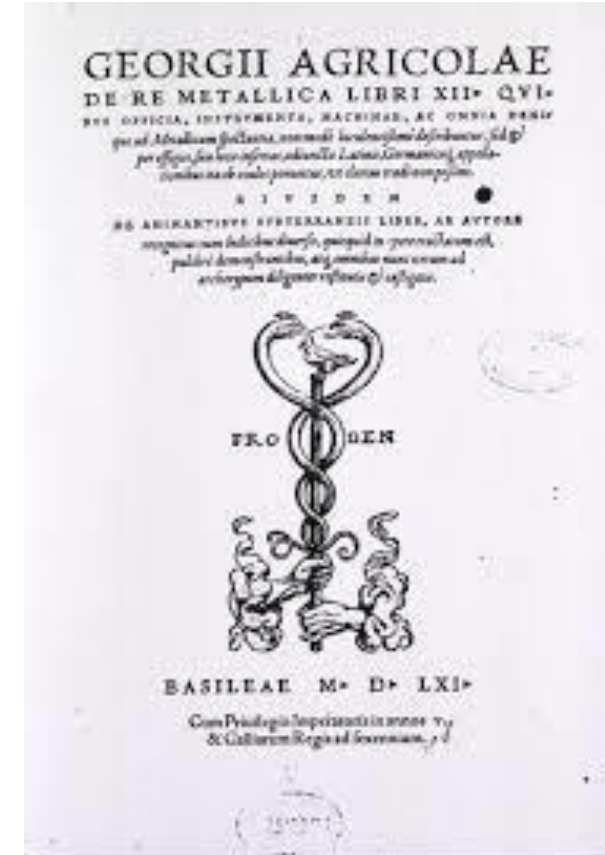

1493-1541

➤ *Paracelsus*, madencilerde ve baca temizleyicilerinde meslek hastalıkları saptamış gördüğü kurşun ve cıva zehirlenmelerinden de bahsettiği “De Morbis Metallici” adlı eseriyle ilk iş yeri hekimliği kitabını da yazmıştır. **Modern toksikolojinin başlangıcı** sayılmaktadır.

“Bütün maddeler zehirdir. Zehir olmayan hiçbir madde yoktur. Uygun doz, zehir ve ilaç arasındaki farkı yaratır.”

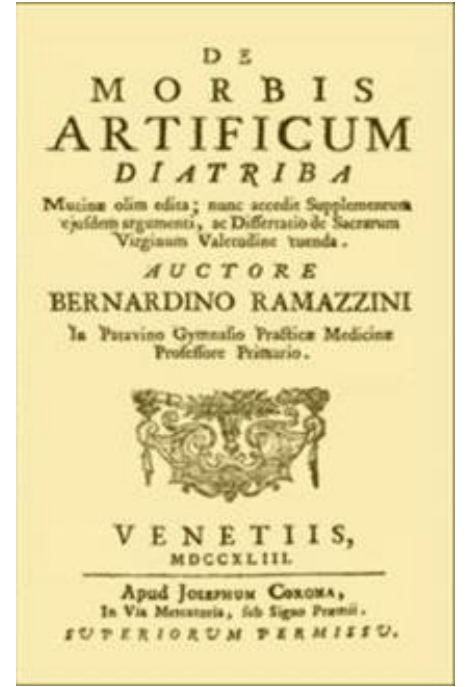
➤ Agricola (1494-1555) ise; yazdığı “De Re Metallica” adlı kitabıyla, zamanının jeoloji, madencilik ve metalürji bilgilerini kapsayan önemli bir yapıt ortaya koymuş ve bu eserde, maden ocaklarında görülen tozu önleyebilmek adına **maden ocaklarının havalandırılması gerekliliğini ifade etmiş** ve iş kazalarından korunma yöntemlerinden söz etmiştir. Dünyada **ilk mineroloji** bilgini olarak bilinmektedir.

➤ 16. ve 17. yüzyıllarda **Bernardino Ramazzini**'nin iş sağlığına ilişkin bilimsel çalışmaları, **dünyada modern anlamda İSG biliminin başlangıcı** olarak kabul edilir.

➤ İş sağlığının babası, iş sağlığının kurucusu olarak bilinir.

➤ Uzun incelemeler sonucu 1713 yılında yayınladığı “ De Morbis Artificum Diatriba” isimli meslek hastalıkları kitabında, özellikle **iş kazalarını önlemek için, iş yerlerinde koruyucu güvenlik önlemlerinin alınmasını** önermiştir.

Kitap içerisinde mevcut sağlık riskleri arasında

➤ kimyasal maddeler,

➤ tozlu ortamlar,

➤ ağır metaller,

➤ tekrarlanan ve şiddetli hareketler,

➤ hatalı duruşlar ve

➤ hastalık yapıcı diğer ortam etkenleri ele alınmıştır.

- *Ramazzini*, işyerlerindeki çalışma ortamlarından kaynaklı olarak meydana gelen **olumsuz koşulların düzenlenebilmesi ile** birlikte iş **veriminin de artacağını** ifade etmiştir.
- Aynı zamanda, bugün **ergonomi** olarak ifade edilen
- işçinin çalışma şeklinin,
- iş ve işçi uyumunun,
- çalışanın sağlığı ve iş verimi üzerinde etkileri olduğu düşüncesini **ilk kez dile getirmiştir.**

- 18. yüzyılın ilk yarısı içerisinde ilk olarak İngiltere’de ortaya çıkan **Sanayi Devrimi ile üretim süreci büyük bir değişime uğramıştır.**
- Gelişen teknoloji ile birlikte büyük makinelerin yer aldığı fabrikalar kurulmuştur.
- Üretilen ürün miktarı artmıştır.

Toplumsal Sorun Toplumun İlgisi

Buhar gücü, fabrikaların kurulması,
makinaların ve kimyasalların kullanımı
doğurduğu tehlikeler

Sağlıksız koşullarda barınma, yetersiz
beslenme, uzun süre çalışma, aşırı
yorgunluk, olumsuz çevre koşulları, salgın
hastalıklar

İş kazası, meslek hastalığı
Çalışanın sağlığının bozulması

1714-1788

- Percival Pott baca temizliği işinde çalışanların kanser hastalığına yakalanmaları konusunda yaptığı çalışmalar ile fabrikalarda baca temizleme işlerinde çocuk işçi çalıştırılması nedeniyle **Baca Temizleyici Kanunu** çıkarılmıştır.
- Tissot ilk defa hastanelerde **meslek hastalıklarının tedavi edilmesi için** özel bölümler kurulmasını önermiştir.

1771-1858

- Robert Owen İskoçya'daki fabrikasında on yaşının altında kimseyi çalıştırmadan, çalışma saatini azaltarak, gençler ve yetişkinler için eğitim programları hazırlayarak ve iş yerindeki çevre koşullarını düzelterek ticari başarısının devam ettiğini göstermiştir.
- 1802 yılında İngiltere'de **Çırakların sağlığı ve morali** adlı yasanın çıkarılmasında rol almıştır.

- Michael Sadler 1832 yılında parlamentoya yeni bir yasa önerisi getirmiş ve 1833 yılında **Fabrikalar Yasası** adı altında yürürlüğe girmesini sağlamıştır.
- Bu yasa ile fabrikaların denetimi için müfettiş atanması zorunlu kılınmış, 9 yaşın altındaki çocukların işe alınması ve 18 yaşından küçüklerin ise 12 saatten fazla çalıştırılmaları ise yasaklanmıştır.

Prof. Dr. Muzaffer Aksoy, ayakkabıcılar üzerindeki istatistiki çalışmaları sonucunda **benzenin lösemiye yol açtığını ortaya çıkarmıştır.**

1977 yılında ABD’de Benzenin yasal sınırının 1 ppm’e düşmesini sağlayarak **Dünya literatürüne ismini yazdıran ilk Türk olmuştur.**

BAZI İLKLER

- İş kazasına uğrayanlara tazminat ödenmesi **ilk olarak Almanya'da** uygulanmaya başlanmıştır.
- Çalışanların sağlığının korunması konusunda **ilk yazılı kanuni düzenleme** 1801 yılında **İngiltere'de 'çocuk çalışanların günde 12 saatten fazla çalışamayacağını'** belirten kanun maddesidir.
- İş sağlığı ve güvenliği alanında bilimsel anlamdaki **ilk gelişmeler İtalya'da** ortaya çıkmasına rağmen **konunun gelişimi İngiltere'de** olmuştur.

TÜRKİYE'DE İSG'NİN TARİHSEL GELİŞİMİ

- **Dilaver Paşa Nizamnamesi:** Dilaver Paşa Nizamnamesi, üretimi artırmak amacıyla 1865 yılında Madeni Hümayun Nazırı Dilaver Paşa tarafından hazırlanmıştır, Ancak padişah tarafından onaylanmadığı için bir tüzük niteliği kazanamamış olan Dilaver Paşa Nizamnamesi, çalışma koşullarına ilişkin olarak getirdiği düzenlemeler yanında, madende bir hekim bulundurulmasını da hükme bağlamıştır.
- İş sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili ilk yasal belge olması açısından önemlidir.

- Günlük çalışma süresini 10 saat olarak belirlemiştir.
- İşçilere çalışma süresi sonunda dinlenme süresinin verilmesini,
- işçilere yatacak yer sağlanmasını,
- işçi ücretlerinin öncelikli olarak ödenmesini ve
- işe hazır bekleyen işçilere çalıştırılmasalar bile ücret ödenmesini düzenlemiştir.

Hastalık, iş sözleşmesinin sona ermesinin nedeni sayılmıştır.

İş kazalarından söz edilmemiştir ve bunlara karşı önlen alınması üzerinde durulmamıştır.

➤ Maaddin Nizamnamesi (1869)

- Nizamnamede, mühendislerle kazaların önlenmesi için gerekli önlemleri alma ve bu amaçla ihtiyaç duyulan araç ve gereci idareden isteme hakkı verilmiştir.
- Kazaların idareye bildirilmesi,
- madenlerde doktor ve eczane bulundurma yükümlülüğü getirilmiş.
- İş kazasına uğrayan işçilere ve ailelerine işveren tarafından tazminat ödenmesi, iş kazasında kusurlu bulunan işverenlerin para cezası ile cezalandırılması gibi düzenlemeler yapılmıştır.

- **Mecelle:** Türkiye'nin **ilk medeni kanunu** olan Mecelle'de, iş sağlığı ve güvenliği alanında **işçinin, işverenin kusuruyla zarara uğraması halinde işverene bu zararı tazmin yükümlülüğü** getirilmiştir.
- **Ereğli havzaı fahmiyesi maden amelesinin hukukuna müteallik kanunu**
(Ereğli Kömür Havzası Maden İşçisinin Hukukuna İlişkin Kanun):
 - 10 Eylül 1921 tarihinde, Sakarya Savaşı sırasında çıkarılmıştır.
 - Madenlerde 18 yaşından küçük olanların çalıştırılması yasaklanmış, günlük çalışma süresi 8 saatle sınırlandırılmıştır.

Cumhuriyetin ilanından sonra

- Türkiye’de sanayileşme hareketi ağırlıklı olarak Cumhuriyetin ilanından sonra başlamıştır.
- Buna bağlı olarak iş hukuku ve iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin düzenlemeler de Cumhuriyet döneminde hız kazanmıştır.
- 1923 yılında İzmir’de toplanan iktisat kongresinde işçilerin korunmasına yönelik alınan kararlar sonrasında bu amaçla kanunlar çıkarılmaya başlanmıştır.

- 1924 Anayasasında işçilerin çalışma hakkı düzenlenmiş ve sınırlarının kanunlarda yer alacağı belirtilmiştir.
- 1924 yılında Hafta Tatili Kanunu yürürlüğe girmiş. İşçilere haftada bir gün dinlenme hakkı tanınmıştır.
- 1926 sayılı 818 sayılı Borçlar Kanununda işverenin işçileri koruyucu önlemler alma yükümlülüğü ve iş kazası ile meslek hastalığı halinde hukuki sorumluluğu düzenlemiştir.
- 1930 tarihli ve **1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda**, çalışma hayatında kadınların ve çocukların korunması, **en az 50 işçi çalıştırılan iş yerlerinde hekim bulundurulması zorunluluğu**, belirli büyüklükteki iş **yerlerinde revir ya da hastane yapılması** söylenmiştir.

<i>İdare ve gası işleri için Husukîlet Nezâret Mâdârlâğına müracaat olunur.</i>	15 HAZİRAN 1936 PAZARTESİ	SAYI: 3330
---	-------------------------------------	------------

KANUNLAR

İş Kanunu
Kanun № : 3008 Kabul tarihi: 8/6/1936
bu kanunun her hangi bir faslının veya bir hükmünün kendile-
rine tegmîli lazım gelen işler bir nizamname ile tezâbit olunur.
C) Çiftlik, deniz ve hava işleriyle bir ailenin fertleri veya

- 1936 tarih ve **3008 sayılı iş kanunu ilk iş kanunudur**. İş sağlığı ve güvenliği ayrıntılı olarak düzenlenmiş ve işçinin korunması, bilgilendirilmesi, iş yerinde koruyucu önlemlerin alınması gibi yükümlülükler hüküm altına alınmıştır. Kanunun uygulanması için çok fazla tüzük çıkarılmıştır.
- 1945 yılında ise **Çalışma Bakanlığı** kurulmuştur. 4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanunu ve sonrasında 4772 sayılı İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları Kanunu yürürlüğe girmiştir.
- 1580 sayılı Belediyeler Yasası'na göre iş yerlerinin işçi sağlığı ve iş güvenliği yönünden bazı açılardan **denetlenmesi görevi belediyelere** verilmiştir.

-
- 1964 yılında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu yürürlüğe girmiştir.2006 yılında ise **5510 sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanunu** yürürlüğe girmiştir.
 - 3008 sayılı İş Yasası'nın yerine 1967 yılında 931 sayılı İş Yasası çıkarılmıştır.
 - 1971 yılında 1475 sayılı İş Yasası (İş Kanunu) yürürlüğe konulmuştur.1475 sayılı İş Yasası'nın 74. maddesi sağlık ve güvenlik ile ilgili tüzüklerin hazırlanmasını öngörmüştür.

4857 SAYILI İŞ KANUNU

- 1475 sayılı İş Yasası yerine 2003 yılında **4857 sayılı iş kanunu** yürürlüğe girmiştir.
- Yeni bir iş kanununun kabul edilmesinin temel nedeni Uluslararası Çalışma Örgütü Normları ve Avrupa Birliği Yönergelerine uyumlu bir düzenlemeye duyulan bir ihtiyaçtır.
- 2012 tarihine kadar ülkemizdeki iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenleyici hükümler 4857 sayılı İş Kanunu bünyesinde yer almakta iken **6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu** ile beraber mevzuatımızda müstakil bir İSG yaklaşımına yer verilmiştir.

➤ 5510 Sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanunu

➤ 4857 sayılı iş kanunu

➤ 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ALANINDAKİ ÖNEMLİ KURULUŞLAR

International
Labour
Organization

Uluslararası Çalışma Örgütü

- Uluslararası çalışma örgütü 1919 yılında Birinci Dünya Savaşına son veren VERSAY ANLAŞMASI kapsamında kurulmuştur.
- 1919 yılında faaliyetine başlayan Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) "Milletler Cemiyeti"ne bağlı olarak bu konuda önemli çalışmalar yapmış, 1946 yılında ise [Birleşmiş Milletler bünyesinde](#), Dünya çapında etkin bir kuruluş haline gelmiştir.
- Ülkemizin de üyesi bulunduğu (1932) Uluslararası Çalışma Örgütü, dünya genelinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili normların oluşturulmasına ve sorunların çözümüne büyük katkılar sağlamış ve sağlamaktadır.
- Merkezi Cenevre'dedir.

ILO'nun dört stratejik hedefi bulunmaktadır:

- 1) Çalışma yaşamında standartların, temel ilkelerin ve hakların yaygınlaştırılması ve yaşama geçirilmesi
- 2) Kadınların ve erkeklerin insana yakışır işlerde çalışıp insana yakışır kazanç sağlayabilmeleri için gerekli fırsatların artırılması

3) Herkes için sosyal korumanın kapsamının genişletilmesi ve etkililiğinin artırılması

4) Üç taraflılığın (hükümet, işveren, işçi) ve sosyal diyalogun güçlendirilmesi

- ILO, hükümet, işveren ve işçi temsilcilerinin yer aldıkları üç taraflı tek BM kuruluşudur.
- Bu üçlü yapı sayesinde ILO, 185 Üye Devletin hükümetlerinin ve sosyal ortakların çalışma standartları ve politikalarını **serbestçe ve açıkça tartışabildikleri** kendine özgü bir forum niteliğindedir.
- ILO'nun amacı, **hükümetleri, işverenleri ve işçileri**
 - çalışma standartları oluşturmak,
 - politikalar ve programlar geliştirmek üzere bir araya getirerek
 - çalışan kadınların ve erkeklerin ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamaktır.

- İşçilerin ve işverenlerin hükümetlerle birlikte alınacak kararlarda **eşit söze sahip oldukları** ILO'nun yapısı sosyal diyalogu etkin olarak ortaya koymaktadır.
- Sosyal ortakların görüşlerinin çalışma standartlarında, politikalarda ve programlarda yansıma bulması ILO'nun önceliklerindendir.
- ILO, sosyal, ekonomik ve daha bir çok alanda ulusal politikalar geliştirilmesinde ve yerine göre uygulanmasında sendikalar ve işverenler arasında sosyal diyalogu yaygınlaştırarak üye devletlerde bu üç taraflı yapıyı desteklemektedir.

ILO'da yer alan hedefler

- İşsizliğin önlenmesi
- Çalışma saatlerinin düzenlenmesi
- Uygun asgari ücret
- İş dışındaki hastalık ve kazalardan korunma
- Çocukların, yaşlıların ve kadınların korunması
- Yaşlılıkta ve maluliyette korunma
- Göçmen işçilerin haklarının korunması
- Eşit işe eşit ücret
- Örgütlenme özgürlüğü
- Mesleki eğitim ve sürekli eğitim

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (BM)

- 24 Ekim 1945'de kurulmuştur. Merkezi New York'tadır.
- Türkiye, BM'nin kurucu üyelerindendir.
- BM'ye göre 18 yaşına kadar herkes çocuk sayılmaktadır.
- BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 1948 yılında yayınlandı.
- İnsan Hakları Evrensel Beyannamesine göre :
- Her şahsın çalışmaya, işini serbestçe seçmeye, adil ve elverişli çalışma şartlarına sahip olmaya hakkı vardır.

BM ile ilişkili yardımcı kuruluşlar

Unesco (BM eğitim, bilim ve kültür örgütü) BM Kalkınma Programı (UNDP)

Unicef (BM çocuk fonu)

BM Çevre Programı (UNEP)

Dünya Bankası (WB)

IMF (Uluslararası Para Fonu)

Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

Dünya Ticaret Örgütü (WTO)

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)

Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO)

BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR)

Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

- “Dünya Sağlık Örgütü (WHO)” 1948 yılında insanlığa daha iyi sağlık hizmeti verilmesi için kurulmuştur.
- Diğer uluslararası ve ulusal kuruluş ve kurumlarla işbirliği yapan bu BM Örgütü de, iş sağlığı ve güvenliği yönünden önemli çalışmalar gerçekleştirmiştir.
- Ülkemiz de WHO üyesidir (1949).
- Sağlık alanından Dünya çapında öncülük ve koordinatörlük görevi yürüten bir teşkilattır.
- Merkezi Cenevre’dedir

Çalışma alanları:

- Salgın hastalıklarla savaş
- Tıbbi araştırmalar
- Teknik destek
- Sağlıkçıların ve tıbbi teknikerlerin yetiştirilmesi
- Anne ve çocuk sağlığı programlarının iyileştirilmesi
- Aile planlaması
- Aşı programlarının düzenlenmesi

- Beslenme ile ilgili düzenlemelerin yapılması
- Temiz su kaynaklarının korunması
- Hijyeni sağlamak
- Uluslararası sağlık standardının korunması
- Doğal felaketlerde zarar görmüş insanlara yardım

ULUSAL KURULUŞLAR

- ILO'nun 187 sayılı sözleşmesine göre ulusal İSG sistemi, ulusal mevzuat ve uygulamalardan sorumlu kurum ve kuruluşları içermelidir.
- Söz konusu kurum ve kuruluşlar,
 - ✓ Ulusal İSG sisteminin geliştirilmesinde ve
 - ✓ Ulusal İSG politikalarının uygulanmasında temel role sahiptir.

Türkiye’de çalışma hayatını düzenlemekten ve yönetmekten sorumlu temel kurum olan

Çalışma ve Sosyal güvenlik Bakanlığı
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Çalışma ve Sosyal
Hizmetler ve Aile
Bakanlığı

**Aile, Çalışma ve
Sosyal Hizmetler
Bakanlığı**

MİSYON:

- Toplumsal değerler çerçevesinde bireyi ve aileyi güçlendiren sosyal hizmetler sunmak;
- sosyo-ekonomik kalkınmaya katkı sağlama hedefiyle istihdamı artıran,
- çalışma hayatını düzenleyen ve denetleyen tedbirler almak
- sosyal güvenlik sisteminin etkinliğini sürdürmek.

Bakanlığın İSG ile ilgili birimleri

1) Çalışma genel müdürlüğü:

Temel amaçları

- ✓ Çalışanlar ve işverenler arasındaki ilişkileri düzenlemek
- ✓ İki taraf arasında **uzlaşma** sağlamak.
- ✓ Çalışma hayatına ilişkin ülkemiz tarafından onaylanan uluslararası sözleşmeler ve AB uyum yasaları çerçevesinde **sosyal tarafların görüşleri de alınarak yeniden düzenlenmesi için çalışmalarda bulunmak.**

T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2) İş sağlığı ve güvenliği genel müdürlüğü (İSGGM)

- ✓ İş sağlığı ve güvenliği konularında, **mevzuatın uygulanmasını sağlamak** ve **mevzuat çalışması yapmak**.
- ✓ **Ulusal politikalar** belirlemek, bu politikalar çerçevesinde programlar hazırlamak.
- ✓ **Ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla** işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.
- ✓ Etkin denetim sağlamak amacıyla gerekli önerilerde bulunmak, sonuçlarını izlemek.
- ✓ Standart çalışmaları yapmak, normlar hazırlamak ve geliştirmek.
- ✓ Üretilen ve ithal edilen **kişisel koruyucu donanımların** piyasa gözetimi ve denetimini yapmak, bu hususlarda usul ve esasları belirlemek.

- İş sağlığı ve güvenliği ile iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi konularında inceleme ve araştırma çalışmalarını planlamak, programlamak ve uygulanmasını sağlamak.
- Faaliyet konuları ile ilgili yayın ve dokümantasyon çalışmaları yapmak ve istatistikleri düzenlemek.
- Meslekî eğitim görenler, rehabilite edilenler, özel risk grupları ve kamu hizmetlerinde çalışanlar da dahil olmak üzere tüm çalışanların iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı korunmaları amacıyla gerekli çalışmaları yaparak tedbirlerin alınmasını sağlamak.

- ✓ İşyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önlemek ve koruyucu hizmetleri yürütmek üzere görevlendirilecek işyeri hekimleri, iş güvenliği uzmanları ve diğer görevlilerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitim ve belgelendirme usul ve esaslarını belirlemek.
- ✓ İş sağlığı ve güvenliği alanında ölçüm, analiz, teknik kontrol, risk analizi ve değerlendirmesi, eğitim, danışmanlık, uzmanlık hizmetlerini yapmak ve bu tür hizmetleri verecek kuruluşların niteliklerini belirlemek.
- ✓ İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı, diğer teknik ve sağlık personel ile işçilere eğitim vermek için kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren şirketler ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerini yetkilendirmek ve denetimini sağlamak.

3) Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı (İş teftiş kurulu)

Bakanlığın temel görev ve sorumluluklarından bir tanesi **iş teftişi**dir.

İş teftişi;

- ❖ Çalışanların sağlığının korunması
- ❖ Çalışma ortamındaki tehlikelerin izlenmesi
- ❖ İş yerindeki tehlikelerin önlenmesi ve mevzuata uyulmasını sağlamaya yönelik gerçekleştirilmektedir.

İş teftiş kurulu, teftişlerin planlanması ve yürütülmesinden sorumludur.

İş teftiş kurullarının görevlerinden bazıları;

- Teftiş, inceleme ve soruşturmaları yürütmek, gerekli önlemleri almak veya aldirmek.
- Denetim sonuçlarına ilişkin istatistikleri tutmak, değerlendirmek ve yorumlamak.
- Kayıt dışı istihdamla mücadele etmek, bu amaçla sektörel analizlere dayalı denetimleri yürütmek ve bu konularda alınması gerekli tedbirleri önermek.
- Ulusal ve uluslararası mevzuatın uygulanmasını izlemek.

4) Sosyal güvenlik kurumu (SGK)

SGK'nın İSG alanında **doğrudan bir faaliyeti bulunmamakla birlikte,**

- sigortasız işçi çalıştırmama,
- işverenin görevlerini tanımlaması,
- iş kazaları ve meslek hastalıklarına ilişkin istatistikleri derlemesi ve yayınlaması gibi dolaylı katkısı vardır.

Sosyal güvenlik sisteminin uygulanmasına ilişkin ayrıntılar **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu** çerçevesinde belirlenmiştir.

5) Çalışma ve sosyal güvenlik eğitim ve araştırma merkezi (ÇASGEM)

- İş yerinde meydana gelebilecek olası kazaları ve yaralanmayı önlemeyi
- İş kazalarını ve meslek hastalıklarını en aza indirmeyi
- Çalışanlara ve işverenlere sosyal güvenlik hakkında iş hukuku açısından hak ve yükümlülüklerini öğretmek, iş barışını sağlamayı
- Böylece ulusal ekonomiye ve kalkınmaya destek vermeyi amaçlayan bir kurumdur.

-
- İSG alanında çalışan yetkililere eğitim vermek
 - Çalışanlarla işverenler arasında çalışma ilişkilerini korumak
 - Çeşitli eğitim programlarının, konferansların, çalıştayların düzenlenmesi
 - Eğitim materyallerinin geliştirilmesi
 - Araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi

6) İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanlığı (İSGÜM)

Temel görevleri

- ✓ İSG alanında **ölçüm ve analiz hizmetleri** sunmak
- ✓ **Sağlıklı ve güvenli iş ortamında**, ulusal mevzuata uygun, ulusal ve uluslararası standartlarda hizmet vermek
- ✓ Test ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği için Genel Şartlar Standardının gerekliliğini karşılayacak düzey ve kalitede hizmet vermektir.

Faaliyetleri;

- İş yeri ortamının **sağlık ve güvenlik açısından taşıdığı riskler** konusunda araştırmalar yapılması
- Risk değerlendirmesi, ergonomi ve kişisel koruyucu donanımlar bilgilendirme
- İSGÜM hizmetleri kapsamında Merkez Laboratuvarlarında yapılan gürültü, titreşim, aydınlatma, termal konfor şartları ve toz ölçümü işlemlerinin düzenli bir şekilde yapılması faaliyetlerini yürütmek.

- Deney sonuç raporlarının teknik yeterliliğini kontrol ederek onaylamak
- Kalite yönetim sisteminin oluşturulması, belgelendirilmesi, onaylanması, yürürlüğe konulması ve uygulanması hususlarında Kalite Yönetim Birimi ve Laboratuvar Kalite Sorumluları ile iş birliği içerisinde çalışmak.
- Ortam ölçümleri için deney ve cihaz talimatlarını kontrol etmek
- Cihaz ve donanım kalibrasyon planlarının takip edilmesi.

